

BRIAN W. ALDISS

SKLENÍK

Překlad JAN VANĚK

ARGO

TRITON

Edici Fantastika řídí Martin Šust

© Argo, 2018

© Stanislav Juhaňák – Triton, 2018

Copyright © 1960 by Brian W. Aldiss

Introduction © 2008 by Neil Gaiman

Afterword © 2008 by Brian W. Aldiss

Cover Art © 2007 by Tomasz Maroński

Translation © Jan Vaněk, 1992, 2018

ISBN 978-80-257-2536-8 (Argo)

ISBN 978-80-7553-581-8 (Stanislav Juhaňák – Triton)

Věnováno Charlesi a Timmymu Parrovým

„Hle, vahnouc rostlina zas život podpoří,
Hle, rozložena, nové květy vytvoří;
Vše, co jen hyne, jiné formy napájí.
(Střídavě lidé též se rodí, zmírají),
Jak bublinky nesené k hladině, k naději,
Stoupají, prasknou, do moře se vracejí.“

Alexander Pope: Esej o člověku

1

Vše rostlo dle nevyhnutelných zákonů, tlačilo se a hnalo do výšky.

Teplota, světlo, vlhkost byly podmínky, které se neměnily. Zůstávaly stejné od... ale nikdo nevěděl odkdy. Nikoho už nezajímaly důležité otázky, které začínají: „Jak dlouho...?“ Nebo: „Proč...?“ Nebylo tu už místo pro rozum. Zbylo místo jen pro růst, pro rostliny. Jako ve skleníku.

Na zelené světlo si vyšlo hrát několik dětí. Běžely po větvi, pozorně pátraly po nepřátelích a volaly na sebe tlumenými hlasy. Rychle rostoucí bobušle se vzpínal šikmo vzhůru a chomáče jeho lepkavých plodů se šarlatově leskly. Bylo jasné, že je zabrán do výsevu a dětem z jeho strany nic nehrozí. Proběhly kolem. Jejich spánku využila mechřiva a vyrostla za okrajem území tlupy. Trhla sebou, když se přiblížily.

„Zabte to,“ řekla krátce Toy. Byla náčelníkem tlupy. Završila desátý rok, zažila desetkrát období plodů fíkovníku. Poslouchaly ji všechny děti, dokonce i Gren. Vytáhly klacky, které každé dítě nosilo po vzoru dospělých, a vrhly se na mechřivu. Trhaly ji a sekaly. Se zápallem tloukly do rostliny a drtily její jedovaté výhonky.

V zápalu boje Clat upadla. Byla sotva pětiletá a z celé skupiny nejmladší. Její dlaně se dostaly do jedovaté hmoty. Zděšeně zaječela a převrátila se na bok. Ostatní děti vykřikly, ale žádné se k mechřivě nepustilo blíž, aby Clat zachránilo.

Malá Clat zaječela znovu a snažila se dostat z pasti. Ještě křečovitě sevřela prsty na drsné kůře – a za chvíli padala dolů.

Děti viděly, jak Clat spadla na velký list rozkládající se několik délek pod nimi; chytila se ho a ztuhla. Třásla se na rozhoupané čepeli. Žalostně se na ně podívala, bála se zavolat.

„Přiveď Lily-yo,“ přikázala Toy Grenovi. Gren se rychle vracel. Ze vzduchu na něj spadla osice, která dávala najevo svoji zuřivost hlubokým

bzučením. Aniž by zpomalil běh, mávnutím ruky ji odrazil. Byl to řídký úkaz – velmi odvážné, zručné a chytré devítileté dítě-muž. Gren rychle dorazil k chatě vůdkyně.

Osmnáct ořechových domů viselo upevněných pod větvemi. Ořechy byly uvnitř vydlabány a připevněny na místo pojivem zhotoveným z acetonového keře. Obývalo je osmnáct členů tlupy, po jednom v každém: vůdkyně, jejích pět žen, jejích muž a jedenáct dětí, které zůstaly naživu.

Na Grenův pokřik Lily-yo vyšplhala ze své ořechové chaty po liáně a stanula před ním.

„Clat spadla!“ vykřikl Gren.

Ještě než ho předběhla, prudce zaklepala klackem na větev.

Její signál zburcoval zbylých šest dospělých. Ženy – Flor, Daphe, Hy, Ivin, Jury a muže Harise. Vyrazili se zbraní v ruce, připraveni na útok nebo útek.

Lily-yo vydala v běhu vysoký, pronikavý hvizd.

Z hustého listoví okamžitě vypadl hlupek a přiletěl k jejímu rameni. Roztočený mechový deštníček, jehož jednotlivé pruty udržovaly směr letu, srovnal rychlost s jejím během.

Děti i dospělí obstoupili Lily-yo hledící dolů na Clat, stále ještě nataženou na listí kdesi pod nimi.

„Lež klidně, Clat! Nehýbej se!“ zavolala Lily-yo. „Jdu k tobě.“ Přes strach a bolest Clat poslouchala rozkazy a s nadějí se dívala vzhůru, do míst, odkud přišla naděje.

Lily-yo rozkročmo dosedla na srpovitou spodní část hlupka a tiouchoučce zahvízdala. Z celé tlupy jen ona uměla dokonale jezdit na hlupcích. Byly to polodivoké nažky hvizdláku. Konce chlupatých prutů ukrývaly semena tak zvláštního tvaru, že každý lehký závan větru do nich šeptal jako do ucha. Díky svému sluchu čekaly na sebemenší závan, aby ho využily k výsevu. Po mnoha letech pokusů se lidé naučili využívat tyto primitivní uši pro vlastní účely, tak jak to právě dělala Lily-yo.

Teď ji hlupek nesl dolů, aby mohla zachránit bezradné děčko. Clat ležela na zádech, v duchu se modlila a sledovala, jak se Lily-yo blíží. Stále se dívala vzhůru, když vtom vyrazily skrz listí ze všech stran zelené zuby.

„Skoč, Clat!“ vykřikla Lily-yo.

Děvčátko se ještě stačilo zvednout na kolena. Dravci flóry nejsou tak rychlí jako lidé. Vtom se však zelené zuby bleskově sevřely kolem jejího pasu.

Tlamoklap vylezl pod list a zaujal pozici pod tenkou vrstvou zeleně. Poněkud připomínal rám – byla to jen dvojice zrohovatělých čtvercových čelistí na závěsech se spoustou dlouhých zubů. Z jednoho rohu rámu vyrůstal tlustý kůl ve tvaru krku, silnější než člověk. Tlamoklap zabíjel díky této šíji, protože stahoval Clat dolů do své skutečné tlamy, která spolu se zbytkem rostliny žila ještě níž, na neviditelném dně lesa, mezi temnotou a rozkladem.

Hvizdem Lily-yo nasměrovala svého hlupka zpět vzhůru, na rodinnou větev. Pro Clat se už nedalo nic udělat. To bylo jisté.

Tlupa se pomalu rozcházela. Skupinka už zakusila od lesa bezpočet příkoří. Kromě toho Clatina smrt nebyla první, kterou zhlédli.

Lily-yoina tlupa se kdysi skládala ze sedmi podřízených žen a dvou mužů. Dvě ženy a jednoho muže si vzala zeleně. Těch osm žen porodilo tlupě dvacet dva dětí, z toho pět dětí-mužů. Smrt si děti brala často, vždycky tomu tak bylo. Teď, po odchodu Clat, si vzala zeleně už víc než polovinu dětí. Lily-yo byla přesvědčena, že je to strašně vysoká úmrtnost, a jako náčelnice obviňovala sebe. I když nebylo známo, kolik nebezpečí číhá ve větvích, všechna je znali a dokázali se bránit. Vinila se o to víc, že v potomstvu, které přežilo, zůstala jen trojice dětí-mužů, Gren, Poas a Veggy. A navíc nejasně cítila, že Gren se narodil, jen aby tlupě přidělával starosti.

Lily-yo se vracela zeleným jasem zpět. Hlupek, poslušný pudu výsevu, nepostřehnutelně odplul, vyzván mlčenlivým příkazem lesa. Nikdy nebyl svět tak přeplněný. Prázdná místa neexistovala. Stávalo se, že hlupci klouzali nad džunglí celá staletí a čekali na přistání, jako symboly osamělosti světa rostlin.

Lily-yo se zastavila u jednoho z ořechů a sestoupila po liáně dovnitř. Byla to Clatina chatka. Vchod byl tak malý, že se jím vůdkyně sotva

protáhla. Lidé dělali co nejmenší vchody a zvětšovali je podle toho, jak sami rostli, aby zabránili návštěvám nezvaných hostů.

V Clatině chatce panoval vzorný pořádek. Uvnitř v měkké dřeni bylo vyřezáno lůžko. Tady uléhalo pětileté děvčátko, když ho uprostřed neměnné zeleně lesa přemohl spánek. Na lůžku ležela Clatina duše. Lily-yo si ji strčila za pas.

Vyšplhala po liáně, vytáhla nůž a řála do místa, kde byla odstraněna kůra a kde byl ořech se stromem spojen. Po několika sekundách poji-vo povolilo. Clatina chatka na moment znehybněla a pak se zřítíla dolů.

Mezi ohromnými, masitými listy, pod nimiž zmizela, nastal rozruch. Cosi bojovalo o největší sousto.

Lily-yo vyšplhala zpátky na větev. Na chvíli se zastavila, aby popadla dech. Zadýchala se teď rychleji než dřív. Zúčastnila se příliš mnoha lovů, porodila mnoho dětí, svedla příliš mnoho bojů. Zamyšleně se podívala na své holé, zelené prsy. Nebyly už tak plné, jako když k sobě poprvé pustila muže Harise, a visely níž. Ani tvar neměly tak hezký.

Instinktivně věděla, že je konec jejímu mládí. Instinktivně věděla, že nadešel čas odejít Vzhůru.

Tlupa na ni čekala u prohlubně. Pospíchala k nim pozorně a obratně jako vždy. Srdce ji však tížilo jako kámen. Prohlubeň v místě, kde větev vybíhala z kmene, připomínala vzhůru obrácenou dlaň. Tam se hromadila jejich zásoba vody.

Tlupa pozorovala řadu mocermitů šplhajících po kmeni. Jeden několikrát gestem lidi pozdravil. Zamávali mu. Jestli měli vůbec nějaké spojence, pak to byli mocermité. Jen pět velkých druhů přežívalo uprostřed bujícího zeleného živlu: osice, včelci, mravenci a mocermité. Tvořily hmyzí společenstva, mocná a nezničitelná. Pátým druhem byl člověk, snadno a bídne hynoucí. Nebyl organizovaný jako hmyz, ale přece byl posledním představitelem zvířat v celém světě dobytém rostlinami.

Lily-yo se přiblížila k tlupě. Stejně jako ostatní i ona sledovala pohledem pohyblivou řadu mocermitů, dokud nezmizela ve vrstvách zeleně. Mohli žít na kterémkoliv patře velkého lesa, ve Vrcholcích nebo dole na Dně. Byl to první a poslední hmyz. Dokud cokoliv žilo, mocermité a osice nevyhynou.

Lily-yo sklopila oči a přivolala tlupu.

Vyndala Clatinu duši a před očima všech ji zvedla nad hlavu, aby dobře viděli.

„Zeleň si vzala Clat,“ řekla. „Její duše musí odejít do Vrcholků, jak káže obyčej. Flor a já ji tam vezmeme hned, abychom mohly využít cestu za mocermity. Daphe, Hy, Ivin, Jury – než se vrátíme, hlídejte dobře Harise-muže a děti.“

Ženy vážně kývly. Potom postupně přicházely a dotýkaly se Clatinu duše.

Duše byla do dřeva hrubě vyřezaná figurka ženy. Když se narodilo dítě, k povinností otce patřilo vyřezání duše, protože když si někoho v lese vzala zeleň, nikdy nezůstala ani kostička, která by se dala pohřbít. Duše měla vydržet do pohřbu ve Vrcholcích.

Během ceremonie dotýkání se Gren rozběhl a odvážně se oddělil od tlupy. Byl skoro stejně starý jako Toy a vyrovnal se jí i silou a mrštností. Jedině v běhu měl menší vytrvalost. Uměl šplhat. Plavat. A navíc měl vlastní rozum. Bez ohledu na křik svého přítele Veggyho vběhl do prohlubně a skočil do vody.

Hned pod hladinou otevřel oči a uviděl mlhavý svět. Nějaká rostlina podobná listu jetele před ním vyrostla a čekala, až ho bude moci chytit za nohu. Gren ji bleskově dlaní odstrčil a potopil se hlouběji. Vtom si všiml pumpáka, dřív než si ho všiml on.

Pumpák byl vodní, napůl parazitní rostlina. Rostl v prohlubních a zářval své jako pila ozubené přísavky do stromu a vysával mízu. Ale i jeho jazykovitá horní část, i když primitivní, uměla lovit. Rozvinula se, obtočila okolo Grenovy levé ruky, bleskově sevřela vlákna a zesílila stisk.

Gren byl připravený. Jediným sekem nože rozřízl pumpáka vedví. Když odplouval, dolní část se za ním bezmocně zmítala.

Ještě než se dostal nad hladinu, byla u něj Daphe, zkušená lovkyně s nožem připraveným k jeho obraně a s rozhněvaným pohledem.

Z jejích napolo rozevřených rtů se sypaly bubliny stříbřité jako rybí šupiny.

Když se vynořili, poslal jí úsměv. Vylezl na suchý břeh. Nonšalantně se otřásl a opodál vylézající Daphe si už nevšímal.

„Sám neběhej, neplav a nešplhej,“ připomněla Daphe jeden ze zákonů. „Grene, copak ty nevíš, co je to strach? Máš místo hlavy prázdnou skořáčku luskáče!“

Všechny ženy byly rozzlobené, ale žádná se neodvážila Grena dotknout. Byl dítě-muž. Byl tabu. Měl magickou moc vyřezávat duše a plodit děti, nebo spíše bude mít, až doroste. To se však mělo stát už brzy.

„Jsem Gren, dítě-muž!“ vychloubačně se udeřil do hrudi. Hledal souhlas v Harisových očích. Ale Haris odvrátil pohled. Teď, když byl Gren tak velký, ho Haris nechválil tolik jako dřív, i když se chlapec choval odvázněji.

Trochu zklamaný Gren poskakoval kolem a mával zbytkem pum-páka, který byl stále ještě ovinutý okolo jeho levé paže. Pokřikoval a vychloubal se před ženami, aby ukázal, jak málo mu na nich záleží.

„Jsi ještě dítě,“ zasyčela o rok starší Toy. Gren zmlkl. Přijde doba, kdy jim všem ukáže, že je někdo.

Zachmuřená Lily-yo řekla: „Děti vyrostly, vymykají se kontrole. Až se po Clatině pohřbu vrátíme s Flor z Vrcholků, rozbijeme tlupu. Nastal čas, abychom se rozdělili. Dávejte na sebe pozor!“

S gestem na rozloučenou se otočila na patě. Flor vyrazila za ní.

Tlupa utichla a sledovala odchod vůdkyně. Všichni věděli, že se musí rozloučit. Nikomu se nechtělo nad tím přemýšlet. Bezstarostné a bezpečné časy minou, a zdálo se, že nadobro. Děti vstoupí do období samostatných činů, za něž budou odpovědné jenom ony, než se připojí k jiným tlupám. Dospělým začalo stáří, odcházeli Vzhůru do neznáma, k neštěstí a smrti.

2

Lily-yo i Flor vylezly na rozsochatý kmen bez námahy, jako by stoupaly po pravidelných kamenných stupních. Každou chvíli se setkávaly s nějakým nepřátelským představitelem flóry; zřínkem nebo výtěrníkem. Tuhle drobotinu ale snadno posílaly dolů do zeleného mračna. Jejich nepřátelé byli zároveň nepřáteli mocermitů, a tak se o protivníky cestou postarala jejich postupující kolona. Lily-yo i Flor šly v řadě těsně za skupinou mocermitů. Byly rády, že mají tuhle společnost.

Stoupaly už dost dlouho. Jednou si odpočinuly na holé větvi, chytily dva poraněné luskáče, rozlouply je a snědly tučný, bělavý vnitřek. Cestou vzhůru několikrát zahlédly v blízkých větvích tlupu lidí; ti je někdy nespěle zdravili, někdy ne. Nakonec se dostaly příliš vysoko, než aby tu narazily na lidi.

Blízké Vrcholky ukrývaly nové hrůzy. Lidé žili v klidnějších, středních patrech lesa a vyhýbali se nebezpečím Vrcholků i Dna.

„Vyrazíme,“ řekla Lily-yo Flor, když nabraly síly, a vstala. „Za chvíli budeme ve Vrcholcích.“

Ozval se hluk a obě ženy ztichly. Skrčily se za kmen a pozorovaly, co se děje nad nimi. Nad hlavami jim zašelestilo listí. Udeřila smrt.

Skakorost bil svým tělem do strupovatého kmene a v dračím šílenském útočil na skupinu mocermitů. Kořeny a stvoly skakorostu sloužily zároveň jako chapadla a jazyky. Plácal jimi do kmene a oháněl se lep-kavými jazyky po mocermitěch.

Vůči této odpuzující ohebné rostlině byl hmyz úplně bezbranný. Mocermité se rozprchlí, ale nepřestali usilovně stoupat. Všichni snad věřili ve slepou statistickou naději na přežití.

Lidem byla tato rostlina mnohem nebezpečnější, zvláště kdyby k šarvátce došlo na větvi. Ale i při setkání na kmenech je mohla snadno srazit dolů, do zeleně.

„Vylezeme po jiném kmeni,“ řekla Lily-yo.

Obě se svižně rozeběhly po větvi. V běhu se vyhnuly osamocenému, jiskrně kvetoucímu parazitujícímu keři, kolem kterého bzučely včelce, přední stráž barvitého světa nad nimi.

Mnohem větší nebezpečí pro ně však představoval nevinně vyhlížející otvor po rozpadlé větvi. Když se Flor a Lily-yo přiblížily, vyřítila se odtud osice. Bylo to pekelné stvoření stejně velké jako ony, vybavené jak zbraní, tak inteligencí – a především nepřátelstvím. Viděly její ohromné oči, pohybující se kusadla a průzračná křídla tepající vzduch. Hlavu tvořily naježené chlupy a tvrdé destičky. Za útlým pasem osici visel velký, ze všech stran opancéřovaný žlutočerný zadeček, který na samém konci ukrýval smrtonosné žihadlo.

Pikovala dolů mezi ženy a chtěla je srazit křídly. Obě zalehly, a tak se nad nimi jen mihla. Narazila do větve a znovu se k nim vztekle obrátila. Její zlatožluté žihadlo se míhalo, hned se objevovalo a hned zase mizelo.

„Nech ji mně!“ vykřikla Flor. Osice zabila jedno její dítě.

Přilétala rychle a nízko. Flor uhnula, natáhla ruku, chytila osici za kudrnaté chlupy a trhla. Stvoření ztratilo rovnováhu. Flor zároveň vytáhla meč. Mohutným rozmachem ťala a přesekla tenký chitinový pás.

Osice se rozpadla na dva kusy. Ženy šly dál.

Hlavní větev se vůbec neztenčovala. Vedla k blížkému kmeni a srůstala s ním. Nepředstavitelně starý strom, nejdéle žijící organismus ze všech, které kdy na tomto malém světě vznikly, měl miliony kmenů. Velmi dávno, asi tak před dvěma miliardami let, rostlo mnoho rozmanitých stromů podle nadmořské výšky, klimatu a jiných činitelů. Teplota stoupala, stromy se rozrůstaly a začaly mezi sebou soupeřit. Na tomto kontinentu ve vedrech nejlépe rostl fíkovník. Využíval schopnosti svých větví zakořeňovat se tak dobře, že postupně zvítězil nad ostatními druhy a sám se při této zkoušce sil změnil a přizpůsobil. Po celou dobu se fíkovník vypínal stále výš a rozšiřoval stále dál, čímž chránil mateřský kmen. Zapouštěl do země kmen za kmenem úměrně tomu, jak se množili nepřátelé. Natahoval větev za větví, až konečně ovládl umění vrůstat do soukmenovců. Tak vznikala houština, kterou se žádný jiný strom nemohl prodrat. Fíkovníkové změti se nemohlo nic rovnat, stala se skutečně nesmrtelnou.

Na kontinentu obývaném lidmi rostl teď jen jeden fíkovník. Nej dřív se stal králem lesa a pak lesem samým. Podmanil si pouště, hory, močály. Naplnil kontinent spleťtým lešením. Strom se zastavil jen před širšími řekami a mořským břehem, kde proti němu stály strašně vodní rostliny.

Stejně tak stanul před terminátorem, kde končilo všechno a za nímž začínala noc.

Po setkání s osicí ženy stoupaly pomalu a pozorně. Kolem nich plály barevné skvrny, které se držely stromu a visely na liánách; volně vlály ve větru. Liány a houby kvetly. Hlupci se namáhavě prodírali změtí. Úměrně tomu, jak stoupali, se vzduch stával svěžejším a barvy hýřivějšími – blankyt a červeň, žlut, fialovo-růžová, celá záplava krásně zbarvených výtvorů přírody.

Pyskáč pouštěl po kmeni svoji šarlatovou gumovou slinu. Dvojice zřínků se s rostlinnou zručností příkladla ke kapkám, vrhla se na ně a padla mrtvá. Lily-yo a Flor přišly po druhé straně.

Cestu jim zahradil bičoun. Bleskově ustoupily a začaly šplhat.

Spousta místních rostlin měla fantastické tvary – připomínaly ptáky, motýly. Kolem se bez ustání míhaly tlapy a chapadla a v letu je chytaly.

„Podívej!“ zašeptala Flor a ukázala nad jejich hlavy.

Kůra stromu se tu téměř nepostřehnutelně rozvírala a část se jí lehce chvěla. Flor vylezla tak vysoko, až konečně její kyj dosáhl k prasklině. Ta se zachvěla.

Kus kůry se odchýlil a pod ním se objevila bledá, příšerná tlama. Do stromu byl zavrtaný a perfektně zamaskovaný mlžožrout. Flor mu rychle vrazila kyj do tlamy. Jen co se čelisti zavřely, vši silou trhla. Lily-yo ji přidržovala. Překvapený mlžožrout se vytrhl z kmene.

V šoku otevřel čelisti a obloukem vylétl do vzduchu. Lapoň si s ním v okamžení poradil.

Lily-yo s Flor lezly výš.

Vrcholky byly cizí, zvláštní svět, království rostlin v jejich největší kráse a exotičnosti.

Jestliže fíkovník kraloval v lese, sám *byl* lesem, pak traverzéri vládli Vrcholkům. Jejich obrovské sítě se rozprostíraly kolem a k nim patřila i hnízda vybudovaná na štítech stromů.

Když je traverzéri opustili, obsadila je jiná stvoření, jiné rostliny, které tu pak zářily k nebi oslňujícími barvami. Zbytky a výkaly zpevnily hnízda. Tady rostl pouzdrák; keř, který potřebovala Lily-yo, aby mohla pohřbít Clatinu duši.

Ženy se konečně prodraly vzhůru na jedno takové hnízdo. Unaveny výpravou odpočívaly pod ohromným listem, který je chránil před útokem ze vzduchu. Dokonce i ve stínu a dokonce i pro ně bylo vedro ve Vrcholcích k nevydržení. Nahoře planulo ohromné slunce a ochromovalo polovinu oblohy. Planulo bez ustání, vždy. Stálo bez hnutí, pořád na tomtéž místě na nebi, a bude tam stát až do dne, kdy definitivně vyhoří, do dne, který teď už není v tak nekonečně vzdálené budoucnosti.

Tady, uprostřed nehybné flóry Vrcholků, kraloval pouzdrák, který slunci vděčil za svůj neobvyklý způsob obrany. Lily-yo a Flor uviděly v listí blížící se kruh světla – bloudil po povrchu, zastavil se a zaostřil se. V listí se objevil dým a vyskočily plameny. Keř na ně namířil jedno pouzdro. Zaútočil na nezvané hosty svojí strašlivou zbraní – ohněm.

„Rychle!“ rozkázala Lily-yo a rozběhla se. Obě skočily za korunu hvízdálku a zpod jeho ostnů pozorovaly keř pouzdráku.

Byla to skvělá podívaná.

Tyčil se vysoko a ukazoval asi půl tuctu višňových květů větších než člověk. Některé už opylené květy se zavřely a vytvořily mnohoboká pouzdra. Byla tam i pouzdra v pozdějších stadiích, jejichž barva vybledla a semena uvnitř se zvětšila. Když semena nakonec dozrála, prázdné a neuvěřitelně silné pouzdro se stalo průzračným jako sklo a změnilo se v ohnivou zbraň, která fungovala ještě dlouho po rozese-tí semen.

Všechny rostliny a tvorové kromě člověka před ohněm utíkali. Jen lidé si s pouzdrákem dokázali poradit a využít ho pro své účely.

Lily-yo dbala na každý pohyb, když se plížila a odřezávala velký list, který prorůstal hnízdem. Přitiskla list k prsům a rozběhla se přímo

k pouzdráku. Skočila do houštiny jeho listů a okamžitě se vydrápala do koruny, než se stačil zorientovat a zaostřit na ni pouzdrům podobné čočky.

„Ted!“ vykřikla na Flor.

Flor už byla na nohou a pádila k ní.

Lily-yo zvedla list nad pouzdrák, mezi vlastní keř a slunce. Umístila ho tak, že na děsivá pouzdra padl stín. Keř zapadl do stínu a stal se obrazem rostlinné rezignace. Květy a pouzdra mu bezvládně visely, jako by si uvědomoval, že jeho obranný systém selhal.

Flor se spokojeným zamručením vyskočila a utála jedno z velkých průzračných pouzder. Chytily je z obou stran a běžely s ním do úkrytu za hvizdlákem. Když zatemňující list spadl, roztržený pouzdrák se probíral k životu a začal otáčet pouzdry, která znovu metala sluneční blesky.

Ženy doběhly do úkrytu právě včas. Ptakorost, který na ně padal z nebe, se nabodl na ostny.

Netrvalo dlouho, a několik mršínáků se žralo navzájem, jen aby mohli k mršíně. Lily-yo a Flor využily zmatku a energicky popadly získané pouzdro. Společnými silami pomocí obou nožů odchlípily jednu stěnu natolik, že mohly Clatinu duši vložit dovnitř. Stěna okamžitě zaskočila zpět a hermeticky uzavřela pouzdro. Duše se na ně dívala strnulým pohledem skrz průzračné stěny.

„Nechť odejdeš Vzhůru a dostaneš se do nebe,“ zarecitovala Lily-yo.

Právě ona měla dohlédnout na to, aby duše k tomu dostala slušnou příležitost. Spolu s Flor přenesly pouzdro k jednomu lanu, které usnoval traverzér. Horní víčko, tam, kde dřív byla semena, vylučovalo lep, který perfektně lepil. Snadno přilnul k lanu. Pouzdro tam zůstalo a lesklo se ve slunci.

Při nejbližší návštěvě na tomhle laně se traverzérovi pouzdro přilepí na některou nohu tak snadno, jako by to byl luskáč. A pak poputuje do nebe.

Právě když splnily posláním, nebe nad jejich hlavami potmělo. Spouštěl se k nim na míle dlouhý trup. Byl to traverzér, vypasovaný ekvivalent pavouka v říši rostlin, a klesal na Vrcholky.

Ženy se ve spěchu prodraly listnatou podlahou. Splnily poslední povinnost, kterou vůči Clat měly. Byl čas vrátit se k tlupě.

Ještě než se znovu ponořily do zeleného světa středu lesa, Lily-yo se přes rameno ohlédla.

Tělo traverzéra klesalo pomalu jako ohromný balón celý porostlý vláknitými štětinami a opatřený kusadly a nohama. Pro ženy představoval něco jako boha nebo boží vůli. Polehoučku se posouval po laně sahajícím do nebe.

Blízko i daleko viděla další provazy vystupující z džungle. Všechny šikmo stoupaly vzhůru a ukazovaly do nebe jako ohebné, umdlévající prsty. Leskly se tam, kde protínaly paprsky slunce. Bylo jasné, že se táhnou v určitém přímém směru – ke stříbřité polokouli, která plula po nebi, bledá a vzdálená, ale i přes záři slunce viditelná.

Statická, znehybnělá polokoule Měsíce zůstávala na nebi na stále stejném místě.

Po tisíciletí Měsíc svou přitažlivostí postupně zpomaloval otáčení mateřské planety kolem osy, až se zastavila, den i noc zvolnily tempo a navždy se ustálily. Den zůstal na jedné straně planety a noc na druhé. Zároveň tatáž brzda zastavila Měsíc na jeho každodenní pouti. Osvobodil se z role satelitu, oddělil se od Země a jako svobodná planeta vyrazil na vlastní pěst odvážně vpřed. Vytvořil tak jeden vrchol rozlehlého rovnoramenného trojúhelníku, jehož zbylé vrcholy tvořily Země a Slunce. Teď Země a Měsíc stály vedle sebe v neměnné vzdálenosti. Byly uvězněny bok po boku a zůstanou tak, dokud se nepřesype písek v hodinách času nebo nepřestane svítit Slunce.

Nespočetné linky provazů se vznášely v prostoru mezi nimi a spojovaly oba světy. Traverzéri, obrovští a bezvědomí astronauti zeleně, se pohybovali podle chuti tam a zpět, mezi Zemí a Měsícem, které omotali bezduchou sítí.

Byla to zvláštní náhoda, že Zemi na stará kolena omotala pavučina.

Brian W. Aldiss
Skleník

Z anglického originálu Hothouse, vydaného
nakladatelstvím Gollancz v Londýně roku 1990,
přeložil Jan Vaněk.

Obálka a grafická úprava Adam Pižurný.

Sazba Petr Teichmann.

Odpovědný redaktor Jiří Popiolek.

Jazyková korektura Mirka Jarotková.

Technický redaktor Milan Dorazil.

V roce 2018 vydala nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz, argo@argo.cz,

jako svou 3639. publikaci, 90. svazek edice Fantastika,

a Stanislav Juhaňák – Triton,

Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,

www.tridistri.cz,

jako svou 2415. publikaci, 585. svazek v edici Trifid.

Vytiskla tiskárna Akcent.

Vydání čtvrté, v nakladatelstvích Argo a Triton první.

ISBN 978-80-257-2536-8 (Argo)

ISBN 978-80-7553-581-8 (Stanislav Juhaňák – Triton)

Knihy nakladatelství Argo distribuuje knižní velkoobchod KOSMAS

sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice.

tel. 226 519 400, fax 226 519 387

e-mail: odbyt@kosmas.cz

www.firma.kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetových knihkupectvích

www.kosmas.cz a www.tridistri.cz